

Анотація навчальної дисципліни **ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ**

Мета курсу у контексті підготовки фахівців спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література): розкрити історичні процеси формування й розвитку української літературної мови; проаналізувати різноманітні погляди й матеріали з давніших і нових наукових та навчально-методичних праць з історії української літературної мови.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: історична граматики, старослов'янська мова, українська діалектологія, історія української літератури, історія та культура України, сучасна українська літературна мова.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавчої та літературознавчої науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Уміння застосовувати структурні елементи науки.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей).

Здатність працювати самостійно й автономно.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Розуміння лінгвістики як особливої науки, що вивчає структуру і функціонування мови.

Знання з усіх галузей мовознавства, у тому числі історії української мови.

Здатність оперативно засвоювати нові теорії, концепції, методики дослідження, що народжуються як у галузі філології, так і на межі різних гуманітарних наук.

Здатність реалізовувати знання з основних понять і концепцій сучасної мовознавчої науки, вільно оперувати мовознавчим матеріалом.

Використання знань, умінь і навичок зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань.

Знання закономірностей розвитку та функціонування української мови.

Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування:

Випускник здатний розв'язувати складні спеціалізовані й типові професійні мовно-комунікативні завдання щодо здійснення виробничих функцій; вирішення завдань професійної та соціальної діяльності; розв'язання складних задач і практичних проблем у галузі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог сьогодення.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Історія української літературної мови як мовознавча галузь і навчальна дисципліна.

- Тема 2. Давньокиївська доба розвитку української літературно-писемної мови.
 Тема 3. Суспільний статус руської (давньоукраїнської) мови в добу раннього Відродження (друга половина XIV –XV ст.).
 Тема 4. Варіативність у староукраїнській літературно-писемній мові XVI – XVII ст.
 Тема 5. Суспільно-політичні чинники функціонування і розвитку української літературної мови XVIII ст.
 Тема 6. Правописні шукання XVII – XVIII ст.
 Тема 7. Креативна функція української народної мови (кінець XVIII – перша половина XIXст.).
 Тема 8. Українське національне відродження (друга половина XIX – початок XX ст.).
 Тема 9. Літературна мова часів української державності і бездержав'я (п. XX ст. – 1991р.).
 Тема 10. Доба нової державності української мови.
 Тема 11. Проблема мовної спадкоємності в сучасній Україні.
 Тема 12. Сьогодення української мови: мовна практика, узус, норма

Обсяг вивчення навчальної дисципліни:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Рік навчання / рік викладання	Четвертий / 2020-2021 н.р.
Семестр вивчення	8
обов'язкова/вибіркова	вибіркова (професійної підготовки)
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	40
Лекційні заняття	24
Практичні заняття	16
Самостійна робота	80

Форма підсумкового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання дисципліни: Шеремета Наталя Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Огієнко І. Історія української літературної мови / [упоряд., авт. іст.біогр. нариса та приміт. М.С.Тимошик]. Київ : Либідь, 1995. 296с.
2. Русанівський В. М. Історія української літературної мови. Київ : АртЕк., 2001. 391с.
3. Фаріон І. Суспільний статус староукраїнської (руської) мови у XIV–XVII століттях: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива : монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 656 с.
4. Царалунга І. Б. Варіативність у староукраїнській літературно-писемній мові XIV-XV ст. : монографія / [Відп. ред. В. М. Мойсієнко]. Хмельницький : Гонта А. С., 2017. 390 с.
5. Шеремета Н. П. Історія української літературної мови : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. 124 с.

Науково-педагогічний працівник

Н.П.Шеремета

Завідувач кафедри

Л.М.Марчук